

РЕШЕНИЕ
19 август 2021 ел

КАРАР
№ 68

**Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында инициативалы
проектларны карау, тәкъдим итү, кертү, фикер алышу
Тәртибен раслау турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26 статьясы, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Балтач район Советы **карап итте:**

1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында инициативалы проектларны карау, тәкъдим итү, кертү, фикер алышу Тәртибен расларга.

2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәгә адрес буенча бастырып чыгарырга <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Балтач муниципаль районының рәсми сайтында түбәндәгә адрес буенча халыкка хәбәр итәргә: <http://baltasi.tatarstan.ru>.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Балтач муниципаль районы башлыгы,
Балтач район Советы рәисе

Р.Р.Нотфуллин

Балтач район Советының
2021елның 19 августындагы
68 номерлы карарына
кушымта

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында инициатив проектларны тәкъдим итү, карауга кертү, алар буенча фикер алышу һәм карау Тәртибе

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Тәртипне жайга салу предметы

1.1. Әлеге Тәртип Россия Федерациясе Конституциясе. «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Уставы нигезендә инициатив проектларны тәкъдим итү, карауга кертүгә, алар буенча фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуга бәйле барлыкка килгән мөнәсәбәтләрне жайга сала.

1.2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен күрсәтелә торган инициатив проектларны тәкъдим итү, карауга кертүгә, алар буенча фикер алышу, карау һәм сайлап алу белән бәйле мөнәсәбәтләргә, Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты һәм алар нигезендә кабул ителгән Балтач район Советы карарлары белән башкасы каралмаган булса, әлеге Тәртипнең нигезләмәләре кулланылмый.

2. Инициатив проектлар

2.1. Инициатив проект дигәндә әлеге Тәртиптә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы (алга таба - Муниципаль берәмлек) яисә аның бер өлешендә яшәүчеләрнең алар өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме аңлашыла.

2.2. Инициатив проектта түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

- 1) муниципаль берәмлек яисә аның бер өлешенең халкы өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;
- 2) әлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;
- 3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;
- 4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;
- 5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган вакытлары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәти һәм (яисә) хезмәти катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырылган күләмәнән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, муниципаль берәмлекнең бюджет акчалары күләмен күрсәтү;

8) аның чикләрендә әлеге Тәртипнең 3 статьясы нигезендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак муниципаль берәмлек территориясен яисә өлешен күрсәтү.

2.3. Инициатив проект әлеге статьяның 2 өлешендә каралган белешмәләр булган, инициатор карары буенча график һәм (яки) таблица материаллары беркетеп бирү мөмкинлеге булган проект тасвирламасын үз эченә ала.

3. Халык мәнфәгатьләрендә инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган территорияне билгеләү

3.1. Инициатив проектлар тулаем алганда муниципаль берәмлек халык мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбәндәге территорияләрдәге халык мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашырылырга мөмкин:

- 1) күпфатирлы йортның подъезды;
- 2) күпфатирлы йорт;
- 3) күп фатирлы йортлар һәм (яки) торак йортлар төркеме (шул исәптән урам, квартал яки планлаштыру структурасының башка элементы);
- 4) торак пункт;
- 5) торак пунктлар төркеме;
- 6) авыл жирлегә;
- 7) жирлекләр төркеме.

3.2. Жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл итү һәм (яисә) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү буенча инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатларында Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты карары белән (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы карар белән) Муниципаль берәмлек территориясен өлешләргә (округка) бүлү каралырга мөмкин. Әлеге очракта, инициатив проектлар Муниципаль берәмлек территориясенә (округының) тиешле өлешен чикләрендә күрсәтелә, тикшерелә һәм гамәлгә ашырыла.

2 бүлек. Инициатив проектларны тәкъдим итү һәм алар буенча фикер алышу

4. Проектның инициаторлары

4.1. Инициатив проектны карауга кертү инициативасына түбәндәгеләр хокуклы:

- 1) муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче кимендә ун уналты яшькә житкән граждандан торган инициатив төркем (алга таба - инициатив төркем);
- 2) территориаль ижтимагый үзидарә органнары;
- 3) авыл торак пункты старостасы.

4.2. Әлеге статьяның 4.1 өлешендәге 1 пункттында күрсәтелгән затлар (алга таба - проект инициаторлары):

- инициатив проект әзерлиләр;
- инициатив проект буенча фикер алышуны оештыралар яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициатив проектны хуплау мәсьәләсе буенча гражданның фикерләрен ачыклауны тәмин итәләр;
- инициатив проектны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына карауга кертәләр;
- инициатив проектны гамәлгә ашыруны контрольдә тотуда катнашалар;
- әлеге Тәртиптә һәм муниципаль берәмлекнең аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукый актларында билгеләнгән башка хокукларны гамәлгә ашыралар һәм вазыйфаларны башкаралар.

4.3. Инициатив төркем төзү һәм аның тарафыннан әлеге статьяның 4.2 пункттында күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү беркетмә белән рәсмиләштерелә.

4.4. Әлеге статьяның 4.2 пункттында күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар территорияль ижтимагый үзидарә уставы нигезендә территорияль ижтимагый үзидарә органнары булып торучы проект инициаторлары тарафыннан кабул ителә.

4.5. Әлеге статьяның 4.2 пункттында күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар ижтимагый берләшмәләр булып торучы проектның инициаторлары тарафыннан аларның гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

5. Инициатив проектны хуплау мәсьәләсе буенча гражданның фикерен ачыклау

5.1. Инициатив проект алар мәнфәгатьләрендә инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган муниципаль берәмлек халкы яисә аның өлеше тарафыннан хупланырга тиеш.

5.2. Проект инициаторы инициатив проектны хуплау мәсьәләсе буенча гражданның фикерләрен ачыклауны түбәндәге формаларда оештыра:

- 1) инициатив проектны гражданның жыйынында карау;
- 2) инициатив проектны гражданның жыйынында яисә конференциясендә карау, шул исәптән территорияль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданның жыйынында яисә конференциясендә;
- 3) гражданның сорапшыру үткәру;
- 4) инициатив проектны хуплаган гражданның имзалар жыйыны.

5.3. Проектның инициаторы инициатив проектны хуплау мәсьәләсе буенча гражданның фикерен ачыклауның формасыннан (берничә формасыннан) файдалану турында карар кабул итәргә хокуклы.

6. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданның жыйыны

6.1. Инициатив проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданның жыйыны (алга таба - жыйын) проект инициаторы карары белән билгеләнә һәм үткәрелә.

6.2. Жыен үткөрү турында проект инициаторының мөрөжәгатендө күрсәтелә:

- проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, аталарының исемнәре, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының исеме, фамилиясе, атасының исеме, чара проектының башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны);

- инициатив проект турында мәгълүмат;

- инициатив проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча муниципаль берәмлек Башкарма комитеты белән үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашырырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, аталарының исемнәре, телефон номерлары;

- жыенның датасы, вакыты һәм урыны турында тәкъдимнәр.

6.3. Жыен Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы Уставы һәм тиешле нигезләмә белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

6.4. Жыен үткөрү турында берничә үтенечнамә килгән очракта, бер жыенда берничә инициатив проектны карау мөмкин.

7. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыены

7.1. Инициатив проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба - жыелыш) проект инициаторы карары белән билгеләнә һәм үткәрелә.

7.2. Жыелыш аның халкы мәнфәгатьләрендә инициатив проектны гамәлгә ашыру планлаштырыла торган муниципаль берәмлек территориясе өлешендә үткәрелә. Инициатив проектны гамәлгә ашыру тулаем алганда муниципаль берәмлек халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, муниципаль берәмлек территориясенә төрле өлешләрендә берничә жыелыш уздырылырга мөмкин.

7.3. Жыелышта уналты яшькә житкән әлеге территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

7.4. Жыелыш түбәндәгечә үткәрелә:

1) турыдан-туры карау формасында - көн тәртибе мәсьәләләре буенча фикер алышу һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү өчен халыкның берләшеп катнашуы формасында;

2) турыдан-туры-читгән торып карау формасында - көн тәртибе мәсьәләләре буенча фикер алышу һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү мөмкинлеген, шулай ук жыелыш үткөрү турында хәбәрдә күрсәтелгән урынга яки адрес буенча билгеләнгән вакытка карарларны тапшыру яисә "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәреннән файдаланып тавыш бирү (алга таба - махсулаштырылган сайт) мөмкинлеген күздә тоткан формада.

7.4. Бер жыелышта берничә инициатив проект каралырга мөмкин. Бу очракта жыелышны оештыру һәм уздыру буенча хокук һәм бурычлар проектлар инициаторлары тарафыннан бергә гамәлгә ашырыла.

7.5. Жыелыш үткөрү, документлар әзерләү һәм тарату чыгымнарын проект инициаторы күтәрә.

7.6. Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты проект инициаторына жыелыш үткәрдә ярдәм күрсәтә, шул исәптән аны үткәргү өчен түләүсез нигездә бина бирә.

7.7. Жыелыш аның халкы мәнфәгатьләрендә инициатив проектны гамәлгә ашыру планлаштырыла торган муниципаль берәмлек территориясә өлешендәгә яшәүче халкының 50% тан артыгы катнашса, жыелыш тулы хокуклы дип санала.

8. Жыенны үткәргүгә әзерлек

8.1. Жыелышны уздыру турында проект инициаторының карарында түбәндәгеләр күрсәтелә:

- жыелыш аның буенча фикер алышу үткәрелә торган инициатив проект;
- жыелышны уздыру формасы (турыдан-туры карау яисә турыдан-туры-читтән торып карау);
- жыелышның көн тәртибе, жыелыш читтән торып уздырылган очракта - халыкның тавыш бирүен уздыру планлаштырыла торган мәсьәләләр;
- жыелыш уздыру датасы, вакыты, урыны, ә турыдан-туры-читтән торып карау уздырылган очракта - шулай ук тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча халыкның карарларын кабул итү тәмамлану датасы һәм мондый карарлар тапшырылырга тиешле урын яисә адрес, яисә тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча тавыш бирү өчен махсулаштырылган сайттан файдалану турында карар;
- турыдан-туры карау формада үткәрелә торган жыелышта катнашучыларның яисә турыдан-туры-читтән торып карау үткәргән очракта, көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча фикер алышуда катнашучылар саны;
- жыелыш үткәрелә торган территориядә аны уздыру турында халыкка мәгълүмат бирү ысуллары.

8.2. Проект инициаторы Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетына жыелыш үткәргү турында аны уздыру көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча язма хәбәрнамә жиберә.

8.3. Жыелышны уздыру турында хәбәрнамәдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, аталарының исемнәре, аларның яшәу яисә булу урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясә, исеме, атасының исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны);

2) әлегә статьяның 8.1 пунктында каралган белешмәләр;

3) жыелышны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә бирү функцияләрен үтәргә тиешле проект инициаторлары вәкаләт биргән затларның фамилияләре, исемнәре, аталарының исемнәре, телефон номерлары.

4) жыелыш уздыруга ярдәм итү турында, шул исәптән жыелышны үткәргү (жыелышны турыдан-туры-читтән торып карау формасында үткәргү очрагында турыдан-туры карау формасында фикер алышу) өчен бина бирү һәм (яки) тавышка куелган мәсьәләләр буенча халыкның тавыш бирүе өчен махсус сайттан файдалану турында үтенеч.

8.4. Жыелышны уздыру турында хәбәрнамәгә проект инициаторы һәм аны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә бирү функцияләрен үтәргә вәкаләтле затлар тарафыннан имза куела. Инициатив төркем исемненнән жыелыш үткәру турында хәбәрнамәгә аны оештыру һәм уздыру буенча күрсәтмә функциясен үтәргә вәкаләтле затлар имза куя.

8.5. Жыелышны уздыру өчен урын бирү турында үтенеч булган очракта, Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты хәбәр кәргән көннән алып өч көн эчендә бина бирү мөмкинлеге турында проект инициаторына хәбәр итә яисә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртәргә тәкъдим итә. Проектның инициаторы күрсәтелгән тәкъдимне алган көннән алып өч көн эчендә жыелышны (жыелыш читтән торып уздырылган очракта, тәкъдимнәр буенча фикер алышуны) уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртүгә ризалыгы яисә килешмәве турында хәбәр итәргә тиеш.

8.6. Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Балтач муниципаль районының рәсми сайтында жыелышны уздыру турында, шул исәптән инициатив проект белән танышу тәртибе турында белешмәләрне түбәндәгечә урнаштыра:

- жыелыш үткәру турында хәбәрнамә кәргән көннән соң өч көн эчендә;
- урынын һәм (яисә) жыелышны уздыру датасын һәм вакытын үзгәртү турындагы тәкъдим белән проект инициаторы ризалыгын алганнан соң ике көннән дә соңга калмыйча (жыелыш турыдан-туры-читтән торып карау формасында уздырылган очракта, турыдан-туры карау формасында фикер алышу).

8.7. Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты проект инициаторына жыелыш үткәрдә ярдәм итү максатларында вәкаләтле вәкил билгели. Вәкаләтле вәкилне билгеләү турында Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты проект инициаторына алдан ук хәбәр итә.

9. Жыен турыдан-туры карау формасында уздыру тәртибе

9.1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданны Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты раслаган форма буенча исемлек төзеп, теркәүне тәмин итә. Жыелышта катнашкан гражданны исемлеге жыелыш беркетмәсенә аерылгысыз өлеше булып тора.

9.2. Жыелышның көн тәртибенә караган мәсьәләләр буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча карарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

9.3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алып бару өчен рәис һәм секретарь сайлана.

9.4. Рәис жыелышны алып бара, көн тәртибендәге мәсьәләләргә игълан итә, катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелышта кабул ителгән карарларны формалаштыра, аларны тавыш бирүгә куя, тавыш бирү нәтижәләрен игълан итә.

9.5. Секретарь жыелыш беркетмәсен алып бара, ул беркетмәдә тавыш бирү нәтижеләрен күрсәтеп, жыелыш кабул иткән барлык карарлар чагылдырыла. Жыелыш беркетмәсенә секретарь һәм жыелыш рәисе имза куя.

9.6. Жыелыш беркетмәсендә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- жыелышны уздыру урыны һәм вакыты;
- жыелышта катнашкан гражданның саны;
- яшәү урынын күрсәтеп, жыелыш рәисе һәм секретаре турында белешмәләр;
- жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлегә;
- көн тәртибенә кагылышлы кабул ителгән карарлар.

10. Жыелышны турыдан-туры-читтән торып карау формасында үткөрү тәртибе

10.1. Жыелыш турыдан-туры-читтән торып карау формасында үткөрөлгән очракта, көн тәртибендәге мәсьәлэләр буенча турыдан-туры фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәлэләр буенча карарлар кабул итү элегә Тәртипнең 9 статьясында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

10.2. Турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затлар жыелышны үткөрү турында хәбәрдә күрсәтелгән урынга яки адрес буенча тавышка куелган мәсьәлэләр буенча язма формада рәсмиләштерелгән карарны жибәрергә хокуклы.

10.3. Турыдан-туры-читтән торып карау формасында үткөрелә торган жыелышта катнашучылар булып, турыдан-туры фикер алышуда катнашкан затлар, шулай ук карарлар кабул итү тәмамланганчы алынган затлар санала.

10.4. Жыелыш махсус сайттан файдаланып, турыдын-туры-читтән торып карау формасында уздырылган очракта, жыелышны үткөрү турында һәм көн тәртибе мәсьәлэләре буенча турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затларның тавыш бирүе турында хәбәр урнаштыру күрсәтелгән сайтта үткөрелә.

10.5. Жыелышның көн тәртибе мәсьәлэләре буенча тавыш бирү махсус сайттан файдаланып, жыелыш үткөрелә торган территориядә яшәүчеләр тарафыннан шәхсән көн тәртибендәге һәр мәсьәлә буенча карарны "Риза", "Риза түгел" яки "Жавап бирүдән тыелам" формулировкалары белән чагылдырып күрсәтү юлы белән башкарыла. Махсус сайтны кулланып тавыш бирүдә катнашучылар булып тавыш бирү датасына һәм вакытына кадәр электрон формада тавыш биргән кешеләр санала. Халыкны идентификацияләү Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы хисап язмасын кулланып башкарыла. Тавыш бирү аның башлану датасыннан һәм вакытыннан тәмамлану датасына һәм вакытына кадәр туктаусыз үткөрелә.

10.6. Махсус сайтны кулланып тавыш бирү нәтижеләре беркетмә рәвешендә формалаштырыла һәм сайтта мондый тавыш бирү тәмамланганнан соң бер көн эчендә урнаштырыла. Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты расланган тавыш бирү беркетмәсен проект инициаторына аларны формалаштырганнан соң өч көн дәвамында жибәрә. Күрсәтелгән беркетмә жыелыш беркетмәсенә аерылгысыз өлеше булып тора.

10.7. Тавыш бирүне уздырганда жыелышта катнашучы һәр кешедән "Шәхси мәгълүматлар турында" Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалыгы алынырга тиеш.

10.8. Тавыш бирү тәмамланганнан соң, сораштыру юлы белән яки махсус сайтны кулланып, секретарь жыелыш беркетмәсен эзерли, аңа жыелыш секретаре һәм рәисе имза куя.

10.9. Турыдан туры-читтән торып карау формасында уздырыла торган жыелыш беркетмәсендә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- турыдан-туры фикер алышу урыны һәм вакыты;

- читтән торып тавыш бирү ысулы, аның башлану һәм тәмамлану датасы һәм вакыты;

- жыелышта катнашкан гражданның саны;

- яшәү урыннарын күрсәтеп, жыелышның рәисе һәм секретаре турында белешмәләр;

- турыдан-туры фикер алышуларда жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлегенә;

- көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча кабул ителгән карарлар һәм алар буенча тавыш бирү нәтижеләре.

11. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданның конференциясе үткөрү

11.1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориядә 16 яшькә җиткән яшәүчеләр саны 1000 кешедән артып киткән очракта, инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданның конференциясе (алга таба - конференция) уздырылырга мөмкин.

11.2. Конференция әлегә статьяда билгеләнгән үзенчәлекләргә исәпкә алып, әлегә Тәртипнең 7 - 10 статьяларында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

11.3. Әлегә Тәртипнең 8 статьясының 8.1 пунктында каралган нигезләмәләр белән беррәттән, конференция үткөрү турында проект инициаторы карарында түбәндәгеләр күрсәтелгән тиеш:

1) территориядә яшәүче 16 яшькә җиткән 100 кешегә 1 делегаттан ким булмаган делегатлар сайлау өчен вәкиллең нормасы;

2) делегатларны сайлау өчен жыелышлар уздыру вакытлары һәм тәртибе.

11.4. Делегатларны сайлау турында жыелыш беркетмәләре конференция беркетмәсенә аерылгысыз өлешен булып тора.

12. Инициатив проектларны хуплау йөзәннән гражданның имзаларын җыю

12.1. Инициатив проектларны хуплау йөзәннән гражданның имзаларын җыю (алга таба - имзалар җыю) проект инициаторы тарафыннан үткәрелә.

12.2. Инициатив проектларны хуплау йөзәннән җыелган имзалар саны, инициатив төркем әгъзаларының имзаларын да кертеп, кимендә егерме биш булырга тиеш.

12.3. Имзалар түбәндәгеләр тәртиптә җыела:

1) имзалар формасы Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты тарафыннан расланган имзалар кәгазенә кергән юлы белән җыела;

2) имзалар кәгазендә имзалар җыюны гамәлгә ашырыла торган инициатив проект күрсәтелә;

3) имзалар кәгазендә кешенә имзасы һәм аны кую датасы куела. Имза һәм аны кую датасын кеше үз кулы белән куя. Имзалар кәгазендә үз имзасын куйган кеше турында белешмәләр имзалар җыюны гамәлгә ашыручы зат тарафыннан имза кәгазенә кертелгән мөмкин. Күрсәтелгән белешмәләр бары тик кулъязма ысул белән генә кертелә, шул ук вакытта карандашлар куллану рөхсәт ителми;

4) кеше бер үк инициатив проектны хуплап бер генә тапкыр имза куярга хокукы;

5) һәр имзалар кәгазе имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторының имзалары белән расланьрга тиеш. Имзалар кәгазен раслаганда, имзалар жыюны башкарган проект инициаторы вәкиле үз кулы белән фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туу датасын, яшәү урыны адресын күрсәтә, шулай ук имзасын куя һәм аны кую датасын күрсәтә;

6) имзалар жыйганда, имзалар кәгазенең алгы ягын һәм арткы ягын тутыру рәхсәт ителә. Шулу ук вакытта арткы як имзаларның бердәм нумерациясе алгы якның дэвами булып тора, ә раслау имзалары һәм имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле турында белешмәләр имзалар кәгазенең арткы ягына соңгы имзадан соң куела;

7) имзалар жыйганда һәр кешедән "Шәхси мәгълүматлар турында" Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалыгы алынырга тиеш.

13. Әлеге инициатив проектны хуплау турында аларның фикерен ачыклау өчен гражданны сораптыру үткәру

13.1. Әлеге инициатив проектны хуплау турында гражданнының фикерен ачыклау өчен гражданны сораптыру (алга таба - сораптыру) инициатив проектны гамәлгә ашыру планлаптырылган муниципаль берәмлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр инициативасы буенча түбәндәге очракларда башкарыла:

1) инициатив проект тулаем Муниципаль берәмлектәге халык мәнфәгатләрәндә гамәлгә ашырырга тәкъдим ителгән очракта;

2) инициатив проект Муниципаль берәмлекнең халык саны 1000 кешедән арткан бер өлешендәге халык мәнфәгатләрәндә гамәлгә ашырырга тәкъдим ителгән очракта.

13.2. Сораптыруны билгеләү өчен проект инициаторы Муниципаль берәмлек Советына гариза жибәрә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) аңа карата сораптыру уздыру тәкъдим ителә торган инициатив проект;

2) проект инициаторы тәкъдимнәре:

а) сораптыру үткәру датасы һәм вакытлары турында;

б) сораптыру уздырганда тәкъдим ителә торган сорауны (сорауларны) формалаштыру турында;

в) сораптыру үткәру методикасы турында;

г) сораптыруда катнашучы Муниципаль берәмлек халкының минималь саны турында;

3) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исеменәре, аталарының исеменәре, аларның яшәү яисә булу урыны турында белешмәләр, авыл торақ пункты старостасының фамилиясе, исеме, атасының исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны).

13.3. Әгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектның инициаторы әлеге Тәртипнең 4 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән башка затлар булса, гариза проект инициаторының вәкаләтле заты һәм инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган Муниципаль берәмлекнең яисә

аның өлешенең кимендә 10 кешесе тарафыннан имзалана. Бу очракта гаризада шулай ук гаризаны имзалаган затлар турында белешмәләр (фамилияләре, исемнәре, аталарының исемнәре, аларның яшәү урыны яки булу урыны турында белешмәләр) күрсәтелә.

13.4. Муниципаль берәмлек Советы гариза кәргән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча аны карый һәм сораштыру билгеләү яисә билгеләүдән баш тарту турында карар кабул итә.

13.5. Сораштыруны билгеләүдән баш тарту өчен нигез булып әлеге статьяда билгеләнгән сораштыру уздыру турындагы инициативаны тәкъдим итү тәртибен бозу тора, әгәр җибәрелгән хокук бозулар инициативаны күрсәтүдә катнашкан муниципаль берәмлек халкының ихтыяр белдерү нәтижәләрен дөрес итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә.

13.6. Инициатив проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнардан сораштыру "Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясындагы 4 өлеше нигезендә гражданнарны сораштыруны билгеләү һәм аны үткәргү тәртибен билгели торган норматив хокукый актта билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

13.7. Сораштыруда инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган муниципаль берәмлектә яисә аның өлешендә 16 яшькә җиткән яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

13.8. Башкарма комитет сораштыру нәтижәләре чыгарылганнан соң 3 эш көннән дә соңга калмыйча аларны проект инициаторына белешмә өчен җиткерә.

3 бүлек. Инициатив проектларны карауга кертү һәм карау

14. Инициатив проектларны Балтач район башкарма комитетына карауга кертү

14.1. Инициатив проектны Балтач район башкарма комитетына керткәндә түбәндәгеләр тапшырыла:

1) проектның график һәм (яисә) таблица материаллары теркәлергә мөмкин булган басма чыганактагы һәм электрон формадагы тасвирламасы;

2) инициатив төркем төзү беркетмәсе яисә әлеге Нигезләмәнең 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигезендә башка документлар, шулай ук инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда инициатив төркем исеменнән эш итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турында проект инициаторы карары;

3) гражданнар җыены, җыелышы яисә конференциясе беркетмәсе, гражданнарны сораштыру нәтижәләре һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең яисә аның бер өлешенең халкының инициатив проектка хуплавын раслый торган имзалар кәгазьләре.

14.2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда Балтач район башкарма комитеты белән эш итәргә вәкаләтле зат тарафыннан турыдан-туры Балтач район башкарма комитетына тапшырыла яисә кыйммәте турында белешмә һәм җибәрелгән документлар исемлеген белән почта аша җибәрелә.

14.3. Проектны карауга кертү датасы булып Балтач район башкарма комитеты тарафыннан элеге статьяның 14.1 пунктында күрсәтелгән документларны алу көне тора.

14.4. Әгәр документлар инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда инициатор тарафыннан Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты белән эш итәргә вәкаләтләр бирелгән зат тарафыннан Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетына турыдан-туры тапшырылса, күрсәтелгән затка, Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты тарафыннан исемлеген һәм аларны алу датасын күрсәтеп, документларны кабул итү турында раслау кәгазе бирелә. Раслау кәгазе документларны алган көнне Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты тарафыннан бирелергә тиеш.

15. Инициатив проектларны карау комиссиясе[1]

15.1. Инициатив проектларны карау комиссиясе (алга таба - комиссия) инициатив проектларның социаль-иқтисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алуны уздыру максатларында төзелә.

15.2. Комиссия 6 кешедән тора.

15.3. Комиссиянең персонал составы Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты карары белән билгеләнә. Комиссия әгъзаларының гомуми саныннан яртысы муниципаль берәмлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия кабул итә торган карарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр конфликтлары барлыкка килү мөмкинлеген булдырмау өчен төзелә.

15.4. Комиссия комиссия рәисеннән, комиссия рәисе урынбасарыннан, комиссия секретареннан һәм аның эшендә шәхсән катнашучы комиссия әгъзаларыннан тора.

15.5. Комиссия рәисе:

- комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлеген белән җитәкчелек итә;
- комиссиянең чираттагы утырышының көн тәртібе проектын формалаштыра;
- комиссия әгъзаларына йөкләмәләр бирә;
- комиссия утырышларында рәислек итә.

15.6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары, конкурс комиссиясе рәисе вакытлыча булмаган очракта, аның вазыйфаларын башкара.

15.7. Комиссия секретаре:

- комиссия эшчәнлеген мәгълүмат һәм документлар белән тәэмин итә, шул исәптән комиссия утырышына әзерлекне тәэмин итә;
- комиссия әгъзаларына, комиссия утырышына чакырылган проектлар инициаторларына һәм башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын уздыру датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырышының көн тәртібе турында хәбәр итә;
- комиссия утырышлары беркетмәләрен алып бара.

15.8. Комиссия әгъзасы:

- комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;
- комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;

- комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;

- комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;

- комиссия утырышларында тавыш бирә.

15.9. Комиссия эшенең төп формасы булып утырышлар тора.

15.10. Утырышта эгъзаларның яртысыннан ким булмаган өлеше катнашканда Комиссия утырышы тулы хокуклы дип санала.

15.11. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәмин ителә. Проект инициаторлары инициатив проектны карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында аны үткәргү көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

15.12. Проект буенча фикер алышу һәм комиссия тарафыннан карарлар кабул итү проект инициаторы һәм чакырылган башка затлар катнашыннан башка башкарыла.

15.13. Комиссия карары утырышта катнашучы комиссия эгъзалары саныннан гади күпчелек тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда, утырышта рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

15.14. Комиссия эгъзалары карарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15.15. Комиссия кабул иткән карар белән килешмәгән очракта, комиссия эгъзасы үзенең аерым фикерен язма рәвештә бәян итәргә хокуклы, ул комиссия утырышы беркетмәсенә беркетелергә тиеш.

15.16. Комиссия утырышы нәтижеләре буенча беркетмә төзелә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм комиссия утырышында катнашкан комиссия эгъзалары тарафыннан комиссия утырышын үткәргән көннән алып өч эш көне эчендә имзаланган.

15.17. Комиссия секретаре комиссия утырышы беркетмәсенә имза куелган көннең иртәгесеннән дә соңга калмыйча аны муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына жиберә.

15.18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәмин итүне Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты гамәлгә ашыра.

16. Балтач район башкарма комитеты тарафыннан инициатив проектны карау тәртибе

16.1. Инициатив проект Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты тарафыннан аны керткән көннән соң 30 көн эчендә карала.

16.2. Инициатив проектны Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетына кертү турындагы мәгълүмат Балтач район башкарма комитетына кертелгән көннән алып өч эш көне эчендә "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Балтач муниципаль районының рәсми сайтында басылып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм үз эченә әлеге Тәртипнең 2 статьясының 2.2 пунктында күрсәтелгән белешмәләренә, шулай ук проект инициаторлары турында белешмәләренә алырга тиеш. Бер үк вакытта гражданның аларны тәкъдим итү вакытын күрсәтеп, үзләренә инициатив

проект буенча кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетына тапшыру мөмкинлеге турында хәбәр ителә.

16.3. Инициатив проект буенча кисәтүләр һәм тәкъдимнәр кертү вакыты - жиде эш көне тәшкил итә. Муниципаль берәмлекнең 16 яшькә житкән кешеләре үзләренең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен жибәрергә хокуклы. Кисәтүләр һәм тәкъдимнәр Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетына кеше тарафыннан турыдан-туры тапшырыла яисә почта аша жибәрелә.

16.4. Инициатив проект буенча кисәтүләргә һәм тәкъдимнәргә гомумиләштерүне комиссия гамәлгә ашыра.

16.5. Инициатив проектны карау нәтижеләре буенча комиссия Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты житәкчесенә әлеге статьяның 16.8 пунктында күрсәтелгән карарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия карарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр булырга мөмкин.

16.6. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән очракта, шул исәптән эчтәлеге буенча шундый ук өстенлекле проблемаларны тасвирлаганда, комиссия муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә конкурс нигезендә сайлап алуны оештыруны тәкъдим итә.

16.7. Конкурста сайлап алу әлеге Тәртипнең 17 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурста сайлап алуны үткөрү турындагы хәбәр проектлар инициаторларына тиешле карар кабул ителгәннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

16.8. Комиссия киңәшен исәпкә алып яисә конкурс нигезендә сайлап алу нәтижеләре буенча Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты житәкчесе түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициатив проектны хупларга һәм аның өстендә эшләүне муниципаль берәмлек бюджеты турындагы карар белән тиешле максатларга каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә һәм (яисә) муниципаль берәмлек бюджеты (муниципаль берәмлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү) проектын төзү һәм карау тәртибе нигезендә дәвам итәргә;

2) инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кире кайтарырга.

16.9. Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты житәкчесе түбәндәге очракларның берсендә инициатив проектны хуплаудан баш тарту турында карар кабул итә:

1) инициатив проектны карауга кертүнең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектын федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары таләпләренә, Татарстан Республикасы законнарына һәм башка норматив хокукый актларга, муниципаль берәмлек Уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәкле вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чаралар күләмендә чыганагы инициатив түләүләр булмаган муниципаль берәмлекнең бюджет акчалары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициатив проектны конкурс буенча сайлап алуны узмаган дип тану.

16.10. Карар проектны карау нәтижәләре буенча карар кабул ителгән көннән соң өч көннән дә соңга калмыйча проект инициаторына жиберелә.

16.11. Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты әлеге статьяның 8 өлешендәге 5 пунктында каралган очракта, проект инициаторларына бергәләп инициатив проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны үз компетенцияләре нигезендә башка муниципаль берәмлекнең яисә дәүләт органының жирле үзидарә органы каравына тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетерү өчен комиссия әгъзалары, Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасынан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү вакытын билгели. Эшләп бетерелгән инициатив проект комиссия тарафыннан әлеге Тәртипнең 15 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

17. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

17.1. Конкурста сайлап алуны комиссия гамәлгә ашыра.

17.2. Конкурста сайлап алу критерийлары түбәндәгеләр:

1) инициатив проект аларны хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларны билгеләүдә һәм аны гамәлгә ашыруга юнәлтелгән проблеманы ачыкклауда халыкның катнашу дәрәжәсе;

2) инициатив проектны гамәлгә ашыруның социаль нәтижәлелеге.

17.3. Конкурста сайлап алу әлеге Тәртипнең 15 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында гамәлгә ашырыла.

17.4. Комиссия инициатив проектларны конкурс буенча сайлап алынуны узган инициатив проектларны ачыкклау критерийлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

17.5. Конкурс нәтижәләре буенча, йомгаклау бәяләвен исәпкә алып, критерияләр нигезендә комиссия инициатив проектларны конкурс сайлавын узган яисә узмаган дип игълан итү турында карарлар кабул итә.

17.6. Барлык критерийлар буенча максималь балл алган инициатив проект конкурста сайлауны узган дип игълан ителә.

18. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты карары

18.1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты житәкчесе карар чыгара.

18.2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турындагы карарда түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә төзелергә тиешле объект исеме (аның адресын яисә урнашу урынын күрсәтеп) яисә инициатив проект юнәлтелгән чара исеме;

2) муниципаль берәмлек бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (төзелеш, реконструкцияләү, сатып алу, чара (чаралар) үткәру, башкасы);

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруга бүлеп бирелә торган муниципаль берәмлек бюджеты акчаларының баш бүлүчесе исеме;

4) заказ бирүче, төзүче исеме;

5) объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) гамәлгә ашыру вакыты;

6) инициатив түләүләр күләмен күрсәтеп, объектның фаразланган (чик) бәясе яисә чараны (чараларны) уздыруга акчаның иң чик күләме;

7) инициатив түләүләр күләмен күрсәтеп, объектның фаразланган (чик) бәясен яисә чараны (чараларны) уздыруга акчаларның иң чик күләмен еллар буенча бүлү.

19. Инициатив проект турында мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендә бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм урнаштыру тәртибе

19.1. Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетының инициатив проектны карау турында, инициатив проектны гамәлгә ашыруның барышы турында, шул исәптән акчаларны тоту турында, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәти катнашуы турында мәгълүмат «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Балтач муниципаль районы рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

19.2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты хисабы инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән алып 30 календарь көн эчендә “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Балтач муниципаль районы рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

[1] Комиссия төзү конкурс нигезендә сайлап алуны уздырган очракта гына мәжбүри булып тора.

Инициатив проектларны тәкъдим итү, карауга кертү, алар буенча фикер алышу һәм карау Тәртибенә КУШЫМГА

Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу критерияләре, аларның күрсәткечләре, аларга туры килә торган баллар һәм әһәмиятле коэффициентлары

№ т/б	Конкурс нигезендә сайлап алу критериясе исеме	Конкурс нигезендә сайлап алу критериясе күрсәткече	Баллар саны	Әһәмиятле коэффициент
1.	<i>(критерийлар төркеменең исеме күрсәтелә)</i>			
1.1.	<i>(критерий исеме күрсәтелә)</i>	<i>(критерийның күрсәткече күрсәтелә)</i>	<i>(тиешле критерий дәрәҗәсенә ирешкәндә бирелә торган баллар саны күрсәтелә)</i>	<i>критерий әһәмиятенә бәйле рәвештә бер өлешләрендә әһәмиятле коэффициенты күрсәтелә, барлык әһәмиятле коэффициентларының суммасы берне тәшкил итәргә тиеш)</i>
		<i>(критерийның күрсәткече күрсәтелә)</i>	90 балл	
		<i>(критерийның күрсәткече күрсәтелә)</i>	80 балл	